

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.05.1962, sp. zn. 2 Cz 27/62, ECLI:CZ:NS:1962:2.CZ.27.1962.1

Číslo: 66/1962

Právní věta: Právní nárok na výplatu prémie náleží při splnění všech podmínek jen zaměstnancům, kteří jsou odměňováni prémie přímo a jen podle ukazatelů, a jejichž prémie je stanovena předem pevnou procentní částkou. Pokud na základě rámcového předpisu stanoví podmínky pro přiznání nároku na prémie a jejich výši ředitel, vzniká zaměstnanci právní nárok na výplatu prémie jen, když ředitel stanoví podmínky pro přiznání prémie. K přiznání prémie z příslušných fondů a obdobných zdrojů je potřebný předchozí souhlas závodního výboru ROH (čl. 6 písm. c] usnesení IV. všeodborového sjezdu, zák. č. 37/1959 Sb.).

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.05.1962

Spisová značka: 2 Cz 27/62

Číslo rozhodnutí: 66

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Odbory, Odměna za práci, Smlouvy

Předpisy: 39/1957 Ú. § 1.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 66/1962 sb. rozh.

Právní nárok na výplatu prémie náleží při splnění všech podmínek jen zaměstnancům, kteří jsou odměňováni prémie přímo a jen podle ukazatelů, a jejichž prémie je stanovena předem pevnou procentní částkou.

Pokud na základě rámcového předpisu stanoví podmínky pro přiznání nároku na prémie a jejich výši ředitel, vzniká zaměstnanci právní nárok na výplatu prémie jen, když ředitel stanoví podmínky pro přiznání prémie.

K přiznání prémie z příslušných fondů a obdobných zdrojů je potřebný předchozí souhlas závodního výboru ROH (čl. 6 písm. c] usnesení IV. všeodborového sjezdu, zák. č. 37/1959 Sb.).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 30. května 1962, 2 Cz 27/62)

Žalobce domáhal se na žalovaném podniku doplatku prémie za hospodářský rok 1959 v částce 4400,-

Kčs s přísl. Nárok odůvodnil tím, že podnik splnil prémiové ukazatele stanovené prémiovou vyhláškou č. 117 uveřejněnou v Provozním zpravodajství č. 12 § 1958 býv. ministerstva místního hospodářství.

Okresní soud v Teplicích z citované prémiové vyhlášky zjistil, že jde jen o rámcovou úpravou, na jejímž podkladě měl ředitel podniku určit pro kategorii zaměstnanců, do níž patřil žalobce, prémiové ukazatele a konkrétně sazby prémie na celý hospodářský rok předem. Z toho dovodil, že rozhodnutí o žalovaném nároku přísluší řediteli podniku, a že tedy žalobce neměl na prémie právní nárok, jehož se lze domáhat žalobou u soudu.

Krajský soud v Ústí n. L. k odvolání žalobce změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobci přiznal částku 3 444,80 Kčs. Tím bylo po odečtení daně ze mzdy žalobnímu nároku vyhověl v celém rozsahu.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozhodnutím krajského soudu byl porušen zákon.

Odůvodnění:

V souzené věci jde o otázku, zda žalobce měl na prémie právní nárok, jehož se lze domáhat žalobou podanou u soudu. Právní nárok na výplatu prémie přiznávají prémiové řady těm zaměstnancům, kteří jsou prémiováni přímo, při splnění ukazatelů stanovených prémiovou vyhláškou a u nichž je prémie stanovena prémiovým předpisem pevnou částkou (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu č. 76/1956, 59/1960, 14/1961 Sbírky rozhodnutí čs. soudů). Pro prémiování zaměstnanců žalovaného podniku platila v roce 1959 úprava prémiování a odměňování technických a administrativních pracovníků v podnicích místního hospodářství uveřejněná v č. 12 Provozního zpravodajství ministerstva místního hospodářství z r. 1958. Podle § § 2 a 5 těchto směrnic stanoví ředitel podniku pro příslušný hospodářský rok po projednání se zavodním výborem odborového organizace prémiové ukazatele a podmínky u pracovníků skupiny I. - III. (žalobce patřil do skupiny I.), a to konkrétním předpisem, který pak tvoří nedílnou součást úpravy. Ředitel podniku stanoví také konkrétní sazby prémie a v součinnosti s příslušným orgánem ROH rozhoduje o snížení, případně o úplném odnětí prémie. Úpravu bývalého ministerstva místního hospodářství je tedy nutno považovat za rámcový předpis, na jehož základě měl ředitel podniku teprve stanovit podmínky pro přiznání nároku na prémie a jejich výši.

V provedeném řízení bylo zjištěno, že ředitel žalovaného podniku pro rok 1959 nevydal prováděcí předpis, jímž by byly stanoveny podmínky pro přiznání prémie. Za tohoto stavu je závěr, že žalobci vznikl právní nárok na prémie, když nejsou stanoveny ekonomické cíle, jichž dosažení mělo být podmínkou pro přiznání prémie, nesprávný. Nadto odvolací soud přiznal nárok na prémie na základě splnění některých ekonomických cílů, uvedených rámcově prémiovou vyhláškou, bez součinnosti příslušného odborového orgánu, jemuž podle čl. 6, písm. c) usnesení IV. všeodborového sjezdu o závodních výborech základní organizací ROH (zák. č. 37/1959 Sb.) přísluší spolurozhodování při zavádění závodních prémiových řádů, při přiznání a odnětí prémie z příslušných prémiových fondů a obdobných zdrojů. Odměna, určená krajským soudem, ztratila však i základní znak, jímž je charakterizována prémie jakožto pobídková odměna, která se vyplácí za dosažení předem stanovených cílů.

Rozsudkem krajského soudu byl však porušen zákon i v dalších směrech.

Podle směrnic č. 118 je podmínkou výplaty celoroční prémie pracovníků I. kategorie rovnoměrné plnění stanovených výrobních a hospodářských výsledků podniku, tzv. prémiových ukazatelů. Podle § 2 odst. 4 písm. d) směrnice bude celoroční prémie snížena, popř. zcela odňata, jestliže příznivých

hospodářských výsledků bylo dosaženo při vážném porušování důležitých povinností. Podle téhož ustanovení musí být prémie podstatně snížena, zejména v tom případě, když plánované úkoly v celoročním rozsahu byly splněny, nebo i překročeny, jestliže však plán nebyl rovnoměrně plněn v důsledku nesplnění v některých čtvrtletích, měsících apod.

Z hlediska uvedeného předpisu je nerozhodné, že žalobce upozornil na nedovolené přesuny v plnění plánu, které měly zakrýt nerovnoměrné plnění plánu výroby a tržeb od obyvatelstva. Upozornění žalobce na nedovolené machinace se nic nezměnilo na základu věci z hlediska plnění prémiových ukazatelů, to je na tom, že v I. - III. čtvrtletí 1959 byl v podniku plán plněn nerovnoměrně, za což nesl podle obsahu trestního spisu a zejména podle výsledků revize, provedené pracovníkem MěNV v Teplicích, odpovědnost i žalobce.

Jestliže krajský soud nepřihlédl k uvedeným skutečnostem a neposoudil je z hlediska všech v úvahu přicházejících ustanovení prémiové vyhlášky, porušil zákon i v ustanoveních § 1 odst. 2, § § 59, 88 odst. 2 a § 93 o. s. ř.